

42. Срѣща това село надъ рѣка-та Тополница, има единъ каменитъ трълиивъ върхъ отгоре равенъ, дѣто стоятъ развалини-ты отъ една крѣпость, която наричатъ *Шишманецъ*. Селяни-ты казватъ отъ преданіе, че въ завоеваніе-то Царь Иванъ Шишманъ правилъ много сраженія съ Турци-ты въ тѣзи мѣста, дѣто рѣка-та ставала червена отъ кръви. Около това село има и други развалени крепости, понеже лѣжи въ проходъ-тъ, кой-то води въ Златица, та ея види да е било нѣкога градъ.

43. Това голѣмо село ся окружава отъ гори-ты: Срѣдни гюль (езеро), Буная, Бѣлотрупь, Лисецъ, Търкулицъ, Капчъ, Братаницъ и Царски-ты сливы, и отъ рѣковете Дѣдовъ и Русалинъ. Около Панагюрище въ български-ты времена е имало нѣкои градища и много села, кои-то сж много страдали отъ нападаніе-то на крѣмски-ты Татари, кои-то сж плѣнили тѣзи мѣста. Селски-ты народны пѣсни и *Ташарска-ша Осоя* потвърждаватъ това. Осоя ся нарича една крѣпость развалена при гора Бунаж. Тая крѣпость ся отдалѣчава $1\frac{1}{2}$ часъ къмъ сѣверо-западъ отъ Панагюрище. Турци-ты ѝ наричатъ Рахманъ-Калеси. Около село-то има много развалени черковы, а по рѣковете-ты язычески капища, (жрѣтвеницы) отъ старо-врѣмя останалы. Между Панагюрище и Попинцы има голѣма крѣпость съ черкова сручени, която наричатъ *Красна*, отъ красна-та нѣкогашъ черква. Това градище е имало друго имѣ и сочи да има свое-то пачало отъ язычески-ты времена, както и друга-та развалена крѣпость при Попинцы, нарѣчена *Сжрж-Яръ*. Както рѣкохми по-горе, Панагюрище е населено на мѣсто-то дѣто въ старо-врѣмя сж ся събирали околни-ты села-та, та си пазарували съ жива стока и мѣстни произведенія и отъ това го наричалы *панаиръ*, та послѣ Турци-ты го нарѣкли *маррашъ*, и така останало имѣто му отъ *панаиръище*, Панагюрище! а не както едни искать да кажатъ, че отъ *панова гора* ся нарѣкло така, понеже въ тѣзи мѣста нито имѣ не съществува на панова гора. Подиръ завоеваніе-то на тѣзи мѣста Султанъ Мехметъ II вдигналъ до 200 домочадія отъ Янболски-ты българи и ги испратилъ съ нѣкои чиновницы да ги населятъ въ това мѣсто. Спорѣдъ преданіе-то, като стигнали въ гора-та нарѣчена царски сливы, достигнала друга заповѣсть да ги върнатъ надиря, нѣ тѣ като нещали